

Річний звіт

з основних видів діяльності

Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру
Балаклійської районної ради Харківської області
за 2020 рік

Метою діяльності Балаклійського ІРЦ є забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини (далі - комплексна оцінка), надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами (які не відвідують заклади освіти та не отримують відповідної допомоги) та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

У своїй діяльності Балаклійський ІРЦ керується Конституцією України, Конвенцією про права осіб з інвалідністю, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», іншими актами законодавства, Положенням про інклюзивно-ресурсний центр, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 зі змінами, та власним Статутом.

У Балаклійському районі діє районна Програма «Діти з особливими освітніми потребами» на 2018-2022 роки, яка дає можливість створювати новий освітній простір для дітей даної категорії, а з 2017 року в районі реалізуються заходи освітнього проекту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області».

Балаклійський ІРЦ працює в приміщенні Балаклійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 ім. О.А. Тризни Балаклійської Районної ради Харківської області та має приміщення, пристосовані для дітей з особливими освітніми потребами відповідно до вимог законодавства, у тому числі державних санітарних норм і правил та державних будівельних норм. Балаклійський ІРЦ складається з п'яти кабінетів: кабінет для індивідуальних та групових занять, кабінет практичного психолога, кабінет соціально-побутового орієнтування, ресурсна кімната та кабінет директора.

Протягом 2020 року Балаклійський ІРЦ функціонував у складі вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) та практичного психолога.

Балаклійський ІРЦ провадить діяльність з урахуванням таких принципів, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання найкращих інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини, конфіденційність, доступність освітніх послуг з раннього віку, міжвідомча співпраця.

З метою визначення особливих освітніх потреб протягом 2020 року фахівцями Балаклійського ІРЦ для 70 дітей було проведено комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку, для 6 дітей було проведено повторну комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку.

Протягом 2020 року на базі Балаклійського ІРЦ психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги отримали понад 50 дітей з особливими освітніми потребами, які не відвідують заклади освіти та не отримують відповідної допомоги.

З метою забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти та отримання кваліфікованих психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг за місцем проживання у Балаклійському районі функціонують:

- Балаклійський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 8 компенсуючого типу, у якому функціонують 4 логопедичні групи, в яких організована корекційно-розвиткова робота для 43 дітей, які мають порушення мовлення;

- Балаклійський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 комбінованого типу, в якому функціонують 2 групи, в яких організована корекційно-розвиткова робота для 17 дітей із затримкою психічного розвитку;

У 2020 році продовжували функціонувати 3 інклюзивні групи для виховання і навчання 3 дітей з особливими освітніми потребами, а в 8 закладах загальної середньої освіти району функціонують 14 інклюзивних класів, де навчається 19 дітей з особливими освітніми потребами, та спеціальний клас для 7 дітей з затримкою психічного розвитку.

За рекомендаціями лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я та з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини для 9 дітей в 7 закладах загальної середньої освіти організоване навчання за індивідуальною формою (педагогічний патронаж).

Таким чином, у Балаклійському районі створена система освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами. Принципово важливим у цьому питанні є створення альтернативних моделей психолого-педагогічної підтримки таких дітей, механізмів для вільного вибору форм їх навчання, вивчення діапазону освітніх потреб. Успіх навчання дітей з особливими освітніми потребами визначається тісною взаємодією усіх учасників навчально-виховного процесу.

Протягом 2020 року фахівці Балаклійського ІРЦ продовжували вести реєстр дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в Балаклійському інклюзивно-ресурсному центрі, за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини. Станом на 30.12.2020 року на обліку перебуває 275 дітей.

Моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їх батьками (законними представниками) та закладами освіти, в яких вони навчаються, було організовано для 11 дітей.

Протягом 2020 року з метою підвищення ефективності діяльності Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру, застосування єдиних підходів до комплексної оцінки розвитку дітей, оформлення журналу обліку заяв щодо проходження комплексної оцінки, створення та ведення реєстрів дітей з особливими освітніми потребами, відповідних фахівців і закладів працівники Балаклійського ІРЦ працювали в автоматизованій системі «ІРЦ», попередньо пройшовши навчання в КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Фахівці Балаклійського ІРЦ взаємодіяли та надавали методичну, консультативну та психологічну допомогу батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами та педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, з питань організації інклюзивного навчання та особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг. Протягом 2020 року фахівцями Балаклійського ІРЦ було надано понад 170 консультацій.

Інформаційно-просвітницьку роботу фахівці Балаклійського ІРЦ проводили шляхом проведення Круглих столів, виступів на нарадах, присвячених питанням інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, а також шляхом висвітлення інформації про діяльність Балаклійського ІРЦ у засобах масової інформації, соціальних мережах та власному вебсайті.

3 березня 2020 року в м. Київ на базі Міністерства соціальної політики України спільно з Міністерством освіти і науки України відбулася робоча нарада щодо апробації проекту Державного стандарту супроводу під час інклюзивного навчання, в якому прийняла участь практичний психолог Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру Першина Ірина Євгенівна. На робочій нараді були окреслені терміни апробації проекту та визначені 19 закладів, установ та організацій, у тому числі закладів соціального захисту населення, освіти Вінницької, Дніпропетровської, Харківської областей, які будуть долучені до апробації соціальної послуги.

16 вересня з метою просвітницької роботи на базі Балаклійського ІРЦ за участі представників Балаклійського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 7 комбінованого типу, Балаклійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1

зустріч для батьків дітей з особливими освітніми потребами, метою якої було обговорення питань щодо створення клубу для батьків та окреслення його подальшої роботи.

3 метою створення умов для надання дітям з особливими освітніми потребами спеціальної освіти за місцем проживання 9 грудня 2020 року на базі Балаклійського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 7 комбінованого типу за участі представників відділу освіти Балаклійської районної державної адміністрації, фахівців Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру, Балаклійської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2, Балаклійського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 7 комбінованого типу та Балаклійського дошкільного навчального закладу (дитячий садок) № 8 компенсуючого типу була організована зустріч з батьками дітей з особливими освітніми потребами, які планують розпочати навчання в закладах загальної середньої освіти з 01.09.2021 р.

3 метою підвищення кваліфікаційного рівня та фахової майстерності протягом 2020 року на базі КВНЗ «Харківська Академія неперервної освіти», Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти фахівці Балаклійського ІРЦ приймали участь у семінарах-тренінгах, конференціях, науково-практичних заходах з питань інклюзивного навчання, а саме:

- чотири засідання Школи директора інклюзивно-ресурсного центру за темами: «Аналітична діяльність як складова моніторингу інклюзивно-ресурсного центру та співпраця з командою супроводу дитини з особливими освітніми потребами», «Використання МКФ як сучасного індивідуального підходу до визначення особливих освітніх потреб» та ін.;

- чотири засідання Школи фахівця інклюзивно-ресурсного центру за темами: «Аналітична діяльність як складова моніторингу інклюзивно-ресурсного центру та співпраця з командою супроводу дитини з особливими освітніми потребами», «Використання МКФ як сучасного індивідуального підходу до визначення особливих освітніх потреб» та ін.;

- 4 лютого на базі Балаклійської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області пройшов тренінг ВГО «Арт-терапевтична асоціація» Харківської області на тему «Застосування арт-методів в психолого-педагогічному супроводі учнів в умовах нової української школи», в якому прийняла участь практичний психолог Балаклійського ІРЦ Першина Ірина Євгенівна.

Протягом березня-травня 2020 року фахівці Балаклійського ІРЦ приймали участь у вебінарах ТОВ «Всеосвіта» та освітніх платформах «Prometheus», «EdEra» за темами: «Підтримка дітей з особливими освітніми потребами: практичні поради», «Синдром гіперактивності і дефіциту уваги в учнів», «Підліткова депресія. Причини виникнення та алгоритми подолання», «Співпраця фахівців та батьків дитини із особливими освітніми потребами: основні засади ефективної роботи», «Особливості організації первинної консультації для батьків діти яких мають психічні розлади», «Методичні розробки для навчання та розвитку дітей дошкільного віку», «Педагогічні підходи в роботі з дітьми, які мають аутичні розлади», «Як підвищити самооцінку дитини: ефективні ігрові прийоми», «Розвиток імпресивного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями», «Емоційний розвиток дітей з особливими освітніми потребами. Практичні техніки», «Метод кольорових виборів та теорія провідних тенденцій» та ін.

У 2021 році Балаклійський ІРЦ продовжуватиме працювати над основними пріоритетними напрямками, а саме: організаційний, інформаційно-аналітичний, експертно-діагностичний, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, психолого-педагогічний супровід, методична підтримка інклюзивного навчання, інформаційно-просвітницька діяльність, консультативна робота.

Виходячи з аналізу роботи, в 2021 році перед Балаклійським ІРЦ постають наступні

- проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини, розроблення рекомендацій щодо освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до погенційних можливостей дитини;
- надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої освіти (не відвідують заклади освіти) та не отримують відповідної допомоги;
- участь педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру в командах психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, а також психолого-педагогічних комісіях спеціальних закладів загальної середньої освіти з метою моніторингу динаміки розвитку дитини не рідше, ніж двічі на рік;
- ведення реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі, за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини;
- ведення реєстру закладів освіти, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами за їх згодою;
- надання консультацій та взаємодія з педагогічними працівниками закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, з питань організації інклюзивного навчання;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг таким дітям;
- консультування батьків або законних представників дітей з особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів дошкільної, загальної середньої освіти, та зарахування до цих закладів;
- надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) дітей з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей;
- моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їх батьками (законними представниками) та закладами освіти, в яких вони навчаються;
- організація інформаційно-просвітницької діяльності шляхом проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами;
- взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, закладами охорони здоров'я, закладами (установами) соціального захисту населення, службами у справах дітей, громадськими організаціями щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами починаючи з раннього віку в разі потреби із залученням відповідних спеціалістів;
- підготовка звітної інформації про результати діяльності інклюзивно-ресурсного центру для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти.